33 pel meu despatx ~~a sobre ordres~~, les ~~instruccions necessàries~~. (Cada dia el cercà)
Hem de parlar llargament. La professió de capità és molt complicada i ~~llavors~~ la cella
acabà (Va somriure, amb aquella [illegible] caiguda de les dents superiors, ~~emquadrades per~~ emmarcada per la barba de [illegible].
— Adeussiau! — digué Pere. S'acomiadà ~~-va~~, sense llevar-se el capell, ni remoure el tors, ni la protesta, amb un {fàstic / ~~menyspreu~~ / menyspreu} distint del ~~[illegible]~~ poderós i immens senyor Müller.
El director s'havia ~~-ja~~ romàs palplantat al peu mateix de la ~~escala~~-passera. Seguí Warhem amb un esguard estupefacte, però ni [illegible] s'havia [illegible] a perdre. En un segon, l'expressió del seu rostre canvià; Jo l'enveradament passà ~~[illegible]~~ a l'amenassa, de l'amenassa a l'ira, de l'ira

34 a la suficiència absoluta,

Ell sabrà perfectament, que havia enganyat a Wartem ~~que~~ No es pot contractar un autèntic capità d'altura que ve amb ~~amb~~ la pretensió legítima de menar un veritable vaixell i després lliurar-li una bella goleta afrotinada ~~de la qual Wartem no coneixia amenaça el pitjor~~. ~~Per~~ I tot malgrat la certitud de vèncer ~~guanyar~~ Miller conservà ~~guarda~~ una certa superbia ~~al fons de si mateix~~.

El seu capità no semblava un home com els altres.

x

x

x

4³ Ells estarien millor servits, seguir pensar
el món – i els pres romàntics, somniadors i
perquè sortes que resten en el mitjà, no
coneixien el raïc d'un apresament llarg, i perís
i el que es pitjor i ~~possible~~ probable, d'un fracàs
definitiu.

Aquell fascinant mujik Paujic era simplement
granaires, i Pere, capficat no se n'adonava.

X Albè feia una temà en recordar les seves primeres
topades amb l'omnipotent Müller. Warburn li
havia pregat respectuosament que li deixés capi-
tanejar una nau de més importància que el Bora-
Bora. Els seus títols i la seva nacionalitat el posa-
ven en condicions preferents. Podia comandar un

Tot aquest tros [illegible] em convence [illegible] de jove [illegible]

4 la millor unitat de la flota comercial de la C. C. G. O. el "Haway" vapor de vingcentes tones que feia el bragecte entre Papeete i San Francisco, de California, Warhem s'havia refugiat en aquesta esperança com a darrer secors, malgrat que el "Haway" no fos, ni de molt ~~la mateixa~~, el vaixell que li corresponia pels seus mèrits. Miller li respongué rapidament amb una negativa. Demanà les seves raons, i ~~e~~ les hi exposà: "El vell capità del "Haway" ~~feia~~ comptava amb vint anys de servei a la companyió". "Cert que era un embriac inguaribble, (Pere n'havia estat assabentat,) i que ~~xarin~~- quejava qui-sap-lo, però no es pot ésser desconsiderat amb un, ~~complet~~ dependent, vell i fidel. ~~...~~

Alehores, Pere, solicità el capitanatge del "Normandia" que navegava sota les ordres d'un mestís mal format, fill natural d'un dels accionistes

45/ de la companyia. Miller, escandalitzat, s'a-
cridassà: "Abans que Tetua deixi el comandament
del pailebot, dimiteixo del meu càrrec!"

Restaven les goletes "Vetarosa" "Marta" i "Hutaine"
i les balandres "Mohana" i "Le Vero", però ~~totes~~ aques-
tes naus eren de menys importància que el "Bora-
Bora." segons Miller. Pere, un poc despacientat, ~~havia~~ ~~fosos~~ protestà
mesuradament. Digué que no comprenia que els millors
vaixells de la C.C.Y.O. estessin a mans ~~de ingstents~~ de mestissos:
~~de~~ cambians i ~~de~~ degenerats, i que a a un ~~natiu~~ marí europeu
amb títol i experiència se li ~~[illegible]~~ donés el capita-
natge d'un esclop. Miller, molt afectat, li respongué que
la companyia no solicitava mai homes [illegible], però a
vegades consentia a emplear-los quan algú d'importància
ho ~~[illegible]~~ demanava.

Pere comprengué: Era exactament el seu cas.
La seva deria oceànica l'havia perdut. Els únics
culpables, a més de la seva ànima somniadora, eren
els escriptors, que parlen, ~~[illegible]~~ meravelloses ~~paradisos~~ d'edens

i caníbals, de paradisos oceànics — acotà el cap. I mossegà la llengua.

Millor, sempre amunt-la. Somrient, li proposà anul·lar el contracte. Però Warren no tenia calers per a tornar. ~~La companyia [illegible]~~

I Muller triomfà una volta més. "Aquest altre és nostre, dels llargs silencis i la mirada dominadora, acabarà acatant les meves ordres i la meva moral", pensà orgullós i satisfet ~~[illegible]~~ aquella jornada.

×

×

×

47 ~~La calma del mar, i la indiferència de la tripulació deixaven a Warton el lleure de recordar una a una les penoses ...~~

La primera vegada que Warton Howi volgué actuar de capità del "Bora-Bora" fou un fracàs dels més punyents pel marí; malgrat el fàstic que sentia per la vella goleta, mentre anava pas per pas i decidit. Ja dos dies abans de fer-se a la mar, i fou decidit a examinar el motor, les veles, {l'arbolat / l'arboradura}, la carena i l'estiba, parlar amb la tripulació, tractar de conèixer i humanitzar, si era possible, aquell grapat de mestissos i indígenes, acovardits, embrutits, semi-conscients,

 no trobà ningú a bord. Recorrà el sostre de sobre-

càrreg,

– Faram! – gridò.

Res no es bellugava ni dins, ni fora del vaixell.

Warhem augmentà ~~la intensitat dels~~ força el volum de la veu:

– Faram!... Faram!–...

Anava ~~recorre~~ xamfranament la plata, baixada a propet d'adalt a baix.

En el cambret del sobre-carrec, trobà un home dormit. Vegé ~~una~~ una cabellera negre, lluenta i arrisada que reposava sobre el blanc brut del coixí, i un cos llarguerut vestit d'una samarreta de (tricot / punt) i d'un pantaló de ~~ditt~~ teles.

Els peus descalços mostraven uns ~~plantes~~ palmells ~~tant~~ negres, endurits i coberts d'indefinibles rastres

119 "ni un clau s'hi enforsaria" pensà Warhem.

— Apa! Apa! gandul — cridà Fred apropant-se (dic a d'/) dormilega. Però se n'oportà (ob segui't) car els efluvis del jaç no eren (sens) aspirables.

Alata, es desvetllà; se sen esguard al voisó's es clavà en el blanc. Restà impressionat fins les fibres *marcomys* commosades del seu ésser. Aquell home era imponent. No pos que el gest digne de Pere ni la seva possible autoritat, fossin copsats pels mariner. Ans bé l'afecte la netedat i l'elegancia tan nova del foraster. Aquell vestit impecable de seda-xinesa, i aquella manera superior d'aguantar el cigarret entre el polze

¡l'index!

— Sóc el nou capità — digué Martorell que es volia
e— [illegible] de presentar-se, fos a qui fos.

L'altre ~~no es donà~~ no ho va comprendre, s'incorporà,
es gratà el cap,

— Tu qui ets? — seguí Pere —

— Mata, senyor, ~~un~~ tripulant del Bon-Bon.

— Què fas a bord?

— El que es presenta . . .

— ~~Ara que hi~~ No m'entens. "Ara" què tractes
de fer?" ~~en aquest moment~~"

— Ah! — replicà l'altre apressadament —
ara? — vigilar!

molt bé! —

— Així vigilen al Pacífic?

~~51~~ - Aquí no hi han llestos senyor!

Llavors Pere s'adonà que l'~~home~~ seu interrogat tenia els ulls oblics, ~~la~~ ~~pell~~ la pell groga.

~~Això~~ Aquest detall ~~li llevà~~ deturà l'empenta que duia de sermonejar al mal tripulant. A França ~~a bord~~ ~~del "Saigon"~~ li hauria imposat 15 dies d'arrest, però a Oceania!.... Impressionat per la fesomia ~~de xinès~~ d'asiàtic passiu per aigua que veié al seu ~~davant~~ escapità s'ho deixà córrer

- Com dius que et ~~anomenes~~ nomenes? ~~te~~ ?

- Agata.

- Agata: ets haitià?

- No; neixer a la vall de la Fatava, ~~senyor~~ el meu pare era ~~un~~ xinès. Començava la

59

terra,

La nova mare encara viu, Sa taitiana.

"A quina platja de mateixos — pensà Warren — fatiguejat.

Carregant-se la paciència

Digué al dormilega que avisés a tots els homes de la tripulació que volia veure'ls a tots un xic abans de la partida, L'altre no respongué: Sa prenia una expressió d'astorament i de sorpresa.

- No sabria on trobar-los - balbucejà.

Pere - encara pel mecànic - abandonà impacient el Bora Bora. Cercà un telèfon. Demanà a la central que el posés en comunicació amb el

(la C. C. S. O.

- A qui vols parlar? - digué una veu afeblida i femenina de la central estant.

53 Warhem anava a contestar que no s'havia de fer res, ~~però~~ quan reflexà ~~a~~ en ~~que~~ aquell deliciós país, ~~del món 481~~ pren un avís de familiar ~~familiar~~. Però ~~en~~ el temps que ~~perà ella~~ perdé ~~la seva~~ reflexionant fou prou per a que ~~l'accent aquella francès~~ ~~pintoresc~~ d'accent pintoresc insistís ~~repetís~~.

— Vols en Miller, o en Quersones o la senyoreta Marta?

— En Miller, si us plau!

— Per servir-te, admirat — feu la fantàstica telefonista.

Encara ~~no~~ però s'havia enganxat aquell admirat, quan la veu melosa de l'old director sonà a la seva oïda —

— Hello, hello! vendrem! Diem!

Però li exposà el seu desig, el seu ... als homes de Ond. i protesta de la incapacitat

54
– d'Alfatà.

Muller, molt irònic ~~cobdiciós~~, li pregà per a [illegible].

– Afate tu res – afegí – ni a ell no li faran llàstima, ni a vos us cal reunir els mariners. Tots saben llur deure i el faran. No més cal que es presentin a bord el dia de la marxa. Jo crec [illegible] i els donaré instruccions.

Wartrem, novament desconcertat, abandonà el telèfon. ~~ttt~~

«Se li acudí que no ha d'~~immiscuir-se~~ immiscir-se en els afers de bord. Qui s'ho ha vist?

x x x

~~Després, parlant en ella, davant de l'eventual presència de Muller, Wartrem gosava respirar, malgrat la humil posició que sofria, en sentir-se ignorat i baldat, en la nau que deien que comandava. Després que la Bon Bon [illegible]~~

55/ havia pres el nom de [illegible] magnesi;
que ningú a bord no l'havia adreçat la
paraula.

Les núvols, s'eren [illegible] com de plom, a
damunt de l'horitzó mort; i ell tenia una vaga
claror lletosa, el mar semblava de metall,
amb unes fondes i llargues onades, clapejades
de fosforescència.

Warben calava fos – com una ajonola,
quan oí la veu d'un tripulant: ~~[illegible]~~
– Capità, el sopar us espera!
Es tornà ~~[illegible]~~ suspirà fondament i devallà a les
pregoneses de la vella goleta.

Una llàntia? de petroli, es gronxava, i damunt
les estrelles, escalunyava una claror ~~[illegible]~~ grogora

15 i clorobreja. Les ombres dels homes, ja assentats al volt de la taula, es desplaçaven per sostre i per les parets de quadrat d'oficials. I així una entitat impressionant. Els rostres bruns i cansats ~~embrutits~~ dels mariners, ara s'il·luminaven, ara romanien a l'ombra.

Una cassola fumejà. Pere veié en un regir revell, que era carn de x, i cap cassola de pomata.

Anava a servir maquinalment, en el lloc buit, quan s'adonà per d'un nou personatge. Recordà vagament haver vist aquest home enmig la confusió de la sortida. Warhem es looc tan allunyat de la incertesa del seu ... que hauria pressentit, i del desconegut

57 si aquest no s'hagués posat de[illegible].

~~Llavors~~ ~~un~~ llavors en la vaga claror, que l'home duia un hàbit de missioner.

Es presentà sol ~~home~~ ~~bona~~ i allargant la mà al Pare:

— Sóc el ~~bisbe de les~~ cap de les missions catòliques a Polinèsia.

— El capità Pere Walker — respongué l'altre amb una rigidesa militar, després, sobtadament suau, murmurà: ~~E~~ Assenteu-vos monsenyor!

Ho feren ambdós.

~~El capità desplegà el tovalló,~~

El capità, passà la cassola al clergue. Aquest refusà.

— Us prego que es serveixi capità.

— De cap manera, eminència —

58 Els ~~homes de bord~~ mariners semblen la bona llei; barba-
des, d'aspecte, els semblava assistir a una
d'aquelles ~~representacions~~ esbargidores en cinematògraf
~~per~~ ~~de~~ l'aperta,

~~Pere no~~

— Ignoro — digué el capità — que ~~haguéssim~~ duguéssim ~~(l'honra~~
~~de navegar amb~~ ~~l'honra de dur~~ a bord un
passatge de marca. Massa poca per aquesta closca.
El missioner contestà amb benvolença:
— Estic abocat a fiblades petites. Fa prop de ~~trenta~~
anys que els meus ossos s'arrosseguen
pels mars del Sud.
Però l'esguard era ~~adhuc~~ adhuc irònic, tenia
una punta d'enveja ~~i tot~~.
— Me n'alegro, monsenyor, perquè aquest
viatge ~~no serà gaire plaent~~ es presenta difícil.

59 — Ah!... Difícil, oi? Baixa el baròmetre? Sospiten que ens envolta alguna colla de pirates? — I sols tosament serió efegí — Ho lamentaria per les pobres religioses que duem a bord.

* — Duem religioses a bord? — exclamà el capità esverat.

— No ho sabien? — feu el bisbe amb estranyesa.

Els mariners, sí eren, tots en un aïllat.

Wartem arrugà l'entrecella. Els homes passaven en sec.

— Vejam — manà ~~al~~ Pere, secament, com ha estat això?

Un per l'un, un per l'altre (i el bisbe no fou dels més callats) se n'assabentaren.

~~A~~ Els cambrots del castell de proa, aquells malicis que vingueren de les illes carregats de aigua pudent, estopàven ara quatre monges.

: La mare superiora i tres germanes, de la futura ~~que anaven a~~ missió de Akapana aquella Sapa, a acompanyar-les i ~~fundar una missió~~. I bé ho anava (a instal·lar-les) després Fernani a Papeete, la seva residència habitual, Malauradament, una de les ~~germanes~~ monges es marejava i una altra, la més jove, acabava d'arribar d'Europa i aquest viatge la impressionava [pensar-ho], temia una mena de [basar]da als indígenes, ~~...~~ per aquest, motius, (havien ~~que~~) havien decidit romandre al camarot, almenys les primeres hores.

— Però s'hi ofegaran! — comentà Watsen. Allò és irrespirable. Fem-les sortir, reconeguem un viatge així, llarg i en condicions tan penoses, és suficient per a desgavellar una ~~saber de~~ convent. (Al menys que respirin l'oreig, oi?) Com...

planyo aquesta monja malalta i aquesta ingrata pesta...

— I bé, be — aguanta Warton irònicament,
tots els nous arribats colonials s'inclinaven a ~~feien aquell aire~~
~~sentiment~~ ~~joventa~~ entendrir-se per les dones. Ignoraven
de quina pesta gloriosa i persistent estaven
fetes aquestes religioses de les colònies.

Mossen Huc (així es nomia el trempat ~~sant~~ ~~bisbe~~ ~~home~~ missioner) s'hauria
jugat un got de whisky que la mare Anastàsia
resistia millor un temporal que no pas el
mateix capità. Aviat trencà la conversa, [illegible] ~~No volgué que minyó fossin aquí~~
~~Y sense voler allargar-se~~
~~per les bones senyores~~ començà de contar
un altre tema
anècdotes, i va fer passar pell de gallina.

~~[illegible]~~ Semblava que ho feia expressament per a esgarrifar-nos.

62 aquell ~~elegant~~ minyó, dels ulls blaus i el
petit imperceptible. Bon ~~estranys~~ detalls ~~històries~~ de
llebrosia, de sífilis, de tuberculosis, ~~barrejats~~ amb
detalls de curació d'innocència?, d'un obscur inena-
rrable, ~~i (amb)~~ tot barrejat detalls de supersticioses, paganes amb
instints de ~~les bales~~ caníbals.

Warren ~~escolta~~ atentament, (~~fumant cigarreta~~ engolint una cigarreta amb una albè, com qui llegeix un
conte d'Edgard Poe. Els ~~seus~~ seu esguard transparent, és ~~esguard~~ brillants
~~brins, guarda de misteri~~ clavava penetrant en el visionari. Desgrat
~~es perdia~~ ~~cercant~~ l'horitzons enllà, com si evoqués ~~la escena~~ justa,
~~en el seu procés;~~
amb tota la seva grandiosa horror.

Però els seus llavis prims no es desclosien. aguantà una ... Després
~~plegaren~~. Finí gairebé ~~...~~ pels;

i que per fi parlà:
- Perdonen monsenyor -- els ...

64

negre nit: el Pacífic ~~tranquil~~ groguenc ~~dava~~ el bor. bor. ondulacions fondes i ~~llunyanes~~ lentes, vingudes de imprecisos llunyanies,

ni una engruna de vent, y tot aquell tros ~~solcada d'infinit infinit, per remotí~~ aquella mar llaurada d'infinit a l'infinit. que obeïa, ~~obstinat~~ ~~a dit~~ a una remotíssima ~~voluntat~~ temporal desconeguda ~~possiblement~~ de la ~~Cap. africà~~ Patagònia. Possiblement de Tasmània o d'Austràlia.

Warburn, que no coneixia el Pacífic, esguardà atentament el cel i el mar. Cercà somnis, un nou enllà d'enllà de la immensa volta, prodigiosament estelada. ~~Els Bavarias~~ Tots s'eren fos!

63 le colpite. y dos protegeix per
l'escotilla de popa, ~~sabut~~ i impenetrable.
~~arrancat d'~~ ~~tro de resultat tranquil~~.
amb el cos gronxadís i l'esperit impenetrable

65 Per babor de popa veze ~~una~~ la silueta negra (mig esfumada)
i feixuga d'una ~~illa~~ terra, ~~mig esfumada~~.

S'atansà al timoner.

— Sabria què es aquella illa.

— ~~Morea~~ Makatea, ...

Wartrem ~~[illegible]~~ aferrà una cigarreta al segon. Era l'únic home de bord que li inspirava confiança. En realitat, un capità així era el que calia al Bon-Bon. Però l'havia vist dirigint la maniobra de sortida, sobri, de paraules i de gest, però tan precís i segur que pareixia com la nau, sota el seu comandament, hagués consciència propi, ~~personalitat definida~~.

~~Però aquest home silenciós, [illegible]~~

Wartrem hauria volgut parlar amb ell i iniciar conversa.

66 a estar fadigat. Però prop de les [illegible] que
[illegible] monejava, començava a estar fadigat. ~~Els seus ulls~~
~~negats i fixes de polinesi~~; Escoltava la mar immensament. Res no escapava als seus ulls negats, i fixes de polinesi.

Però la presència de l'home ~~inconegut~~ prop seu, l'omplia d'un ~~[illegible]~~ estrany. ~~[illegible]~~ El seu instint es malfiava d'europeus. I ara, aquell comandant a goleta, Xerxi, no ignorava res dels lligams del senyor [illegible]. ~~I a mes~~ Tot, i no a la bastreta com a secundant-los ni mica, jutjava a Warten ~~[illegible]~~ com a digne col·laborador del traficant, "~~Des del moment que~~" ~~Aquell~~ ~~la goleta no ha de menester capità ....~~ ~~home, negres~~ ~~Xerxi, no podia dur cap home i idea,~~ ~~associant-se~~ "Un ~~poca vergonya~~ bandit més a explotar els pobres polinesis" ...

67 Warren, com si llegís el pensament del ~~...~~ segon, sigué amb aquell suau convenciment, tan impressionant.

– Escolta Kerim.... o jo m'enganyo de mig a mig o tu ets l'únic home ~~honrat~~ conscient de bord...

El Capità esperà una petita pausa o un mot en resposta a son elogi però res no mostrà que el timoner l'hagués oït. Seguí:

– ~~Perdut com estic, en un~~ Navego en una mar desconeguda i voltat d'homes sospitosos. Tu pots ajudar-me.

L'altre escamat, respongué (i la seva veu fou baixa i rouca.

– Què voleu de mi?

– No res, sinó la teva amistat.

Uns llargs silencis enmig, deixà que la mar Pacífic s'encrespés al volt del Bon Ron, en escumalls, sorollosa.

68/ Warhem es decidí a ésser clar.

— Respon francament Xerti. Ja sap quin paper vaig de representar en aquesta famosa companyia.

El polinesi era un ésser senzill, sense malícia ni instrucció, ~~ni picardia~~ però l'accent amoix i vo-mi del capità en pronunciar "famosa companyia" li feu girar el cap devers l'europeu.

Endebades. La nit era massa fosca, i l'home no podia copsar l'esguard del blanc. Veié solament ~~en una~~ taca que projectava el fanal polar damunt els ossos, un perfil noble, un front esbarjat, una cabellera jovençana i atentíssima.

— Quin paper?... es decidí a respondre — penso que el de secundar el senyor Muller en els

49 negocis... Ell ha de romandre a Papeete,
lloc important i de responsabilitat. Li calen
agents pels arxipèlags. Els grans negocis es
fan ~~allà~~ enllà, quan uns llevany dels
~~trafecs millor~~ capital i del govern millor.
- A mi varen dir - diu que em contractaven
per a comandar un vaixell.
(Verié escarnyà una rialleta). Ja veus
que això no és cert tu ets suficient per a la
feina.
- I... murmura el polinesi — per a menar
la closca de coco sóc suficient, però em
manquen qualitats comercials.

70/ — Jo no seré mai capità, encara que en sé tot
en fer. Els cal la malícia d'un blanc
Es pensen ~~Creien~~ que tot aquest be de Déu de gaire bots
goletes i balandres que posseeix la companyia
servirien de res, sense la astúcia i la ~~intel·ligència~~ sinuosa
mà d'un bon capità? Creien de bona
fe que ens han fletat per a dur missioners
d'una illa a l'altra (alguns tragins una altra cada dos anys i
alguns horrent carregament
de copra i de vainilla? Feri callar amb
un riure sonor i estrany.

Pere no gosà demanar més precisions. I
malgrat tot semblava ara [illegible]
el senyor. No s'havia equivocat. Aquell
per el seu amic i guia.

— En què et penses que hauria de fer?

71 No ho ha dit el senyor Müller?
– Sí, en visita de prova, m'ha dit, "Estudien les possibilitats"
– Les possibilitats?... repetí, calmós i irònic
el polinesi, – vol dir sorprendre a l'indígena, arr-
bon de solta, prendre-li el producte dels seus conreus
i cotolets i pagar-ho com vos vulguem, li
protesta li ensenyaren a revoltar. Plantar cla-
on hi ha vainilla, córrer-hi abans que un con-
current faci de les.... embriagar als enartissos
fer-los xerrar sobre on s'amaga una perla
o qui la posseeix........ llogar o prendre
una gent i manera i fer la cosa – a l'home
quan cal – – – – Y també el con-
treband – – – – vendre petróli i sucre,
per a vendre, vendre aigua, coloni i roquina

4? ara el moble i objecte [illegible]

Això perquè no veureu amb els vostres malaltissos ulls . . . . sinó mirar-ho guardar:

pla be — — — — .

Després d'un llarg silenci. Per ofegar sanglots.

En tot cas, catalogat amb la teoria. a la més petita cosa un [illegible] meu vaig a [illegible]

– Ara [illegible] però no oblideu que d'aquí a uns minuts [illegible] amada quart.

[illegible] amada.

– amada és un matí de negre. mercaria de cor. (el)

"Un nou matí," pensà Warburn irònic, i després de desitjar bona nit al fi motlle, s'enfonsà en les ~~ombres~~ semi-tenebres del quadro allí dormia el negre amat. el xinès afable, el tramolí Tetley. Geien sobre les cítares que voltaven a exigua cobertura central. amb un abocat d'animals rajuts

Les oscil·lacions del fanal migier, marcava dansaires llums com ~~[illegible]~~ ceps d'ombra ~~[illegible]~~ de claror.